

TEACHING FOREIGN LANGUAGES FOR SPECIFIC PURPOSES – THE CASE OF MEDICAL ENGLISH AND ROMANIAN

PREDAREA LIMBILOR STRĂINE ÎN SCOPURI SPECIFICE – CAZUL LIMBII ENGLEZE ȘI AL LIMBII ROMÂNE MEDICALE

Mirel ANGHEL

Universitatea de Medicină și Farmacie „Carol Davila”, București,
Disciplina de Limbi Moderne, Bd. Eroii Sanitari, nr. 8
mirel.anghel@yahoo.com

Abstract

The teaching of foreign languages for specific purposes is a significant component of the Romanian higher education system, this aspect holding importance because now our country is part of a much larger international scientific context than it was in the past. The English medical language represents a complex lexical field that can be simplified due to certain important principles, which, once acquired by the students, can help them obtain good results, leading to a successful interaction with the other professionals of the international medical system.

Rezumat

Predarea limbilor străine pentru scopuri specifice este o componentă importantă a învățământului românesc superior, acest aspect fiind unul esențial deoarece țara noastră face acum parte dintr-un context internațional științific mult mai larg decât în trecut. Limba engleză și limba română medicală reprezintă domenii lexicale complexe ce pot fi simplificate datorită unor principii importante care, odată însușite de studenți, îi pot ajuta să obțină rezultate bune, astfel încât ei să interacționeze cu succes cu ceilalți profesioniști din sistemul medical internațional.

Keywords: *teaching English, teaching Romanian, foreign languages, specific purposes*

Cuvinte cheie: *predare engleză, predare română, limbi străine, scopuri specifice*

1. Introducere

Contextul actual în care trăim duce la necesitatea cunoașterii unui număr cât mai mare de limbi străine, astfel încât să ne putem integra cât mai armonios pe piața internațională a muncii și să interacționăm cu alți specialiști din diverse state europene, și nu numai, din domeniul în care fiecare dintre noi activează.

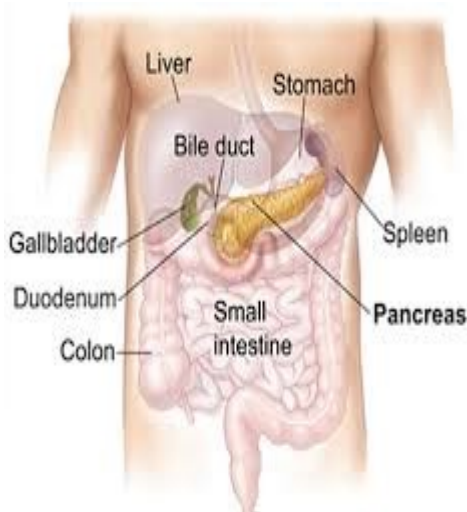
Limbile străine învățate de studenți la Universitatea de Medicină și Farmacie “Carol Davila” din București în perioada preclinică a studiilor universitare (limba engleză și limba română, cea din urmă de către studenții străini) implică o cunoaștere la nivel mediu sau avansat a limbii străine în cauză, încă din perioada studiilor liceale, astfel încât studenții medici să își poată dezvolta o capacitate cât mai bună de comunicare în diversele medii în care se vor afla ei. Fără o cunoaștere temeinică a unei limbi străine de importanță vitală pentru acest domeniu (limba engleză), calitatea pregătirii științifice a studenților medici poate să scadă simțitor, în contextul în care marile descoperiri și cercetări în diverse ramuri ale medicinei sunt comunicate și publicate acum în special în limba engleză. Indiferent de naționalitatea studenților medici, atunci când ei studiază o limba străină, aceștia trebuie să fie grupați cât mai unitar în funcție de nivelul cunoașterii limbii străine de

către fiecare. În plus, profesorul trebuie să țină cont de mai multe trăsături care pot face dintr-un grup de studenți aparent unitar (din punct de vedere al cunoștințelor acestora) unul eterogen. Acest lucru este cauzat de vârsta lor, de sistemul educațional din care ei provin, de motivația fiecăruia, orientarea fiecărui student în raport cu profesorul și cu ceilalți colegi, dar și de stilul în care este abordat procesul de învățare la nivel individual (HARMER, 2001, 43).

Atât aspectele gramaticale (NISTEA, 2012, 32), cât și cele lexicale trebuie însușite de studenții mediciști români și străini. Putem spune chiar că medicina este în sine un „limbaj” internațional, cu un sistem lingvistic specific de reguli, prescurtări, acronime și alte particularități ce disting folosirea unei limbi străine în circumstanțe medicale de diverse tipuri. Împrumuturile lexicale masive din latină și greacă au dus la pătrunderea unei terminologii comune în mai multe limbi, cuvintele medicale fiind preluate cu mici modificări suferite de ele în diferite limbi datorită specificului fiecăreia. Două exemple sunt concludente în acest sens:

Lat. <i>Arteria</i> , Gr. <i>Artēria</i> → Rom. <i>Arteră</i>	Gr. <i>Leukos+cyto</i> → Rom. <i>Leucocit</i>
Eng. <i>Artery</i>	Eng. <i>Leukocyte</i>
Fr. <i>Artère</i>	Fr. <i>Leucocyte</i>
Sp. <i>Arteria</i>	Sp. <i>Leucocito</i>

În predarea vocabularului medical, de mare ajutor sunt imaginile și reprezentările grafice. Acestea se pot folosi ca materiale ajutătoare care să îi sprijine pe studenți să înțeleagă mai bine unele concepte neclare sau sensul unor termeni.

[Fig. 1] Cu ajutorul unei asemenea reprezentări a organelor abdominale se pun bazele unei discuții constructive cu studenții care învață o limbă străină. Profesorul va adresa unele întrebări referitoare la poziția, mărimea sau lungimea unor organe:

- Where is the liver situated in relation to the stomach?
(Unde se găsește ficatul față de stomac?)
- Where is the gallbladder in relation to the colon and the stomach?
(Unde se găsește vezica biliară față de colon și stomac?)
- Which organs are situated below the stomach?
(Ce organe se găsesc inferior față de stomac?)

2. Provocările predării vocabularului medical în limba română și engleză

Rolul imaginilor ¹ de acest fel este deosebit de important pentru cadrele didactice care predau o limbă străină studenților mediciști. Oricât de dificili ar părea unii termeni medicali la o primă privire, ei nu trebuie neapărat memorati, ci pot fi învățați în urma unei analize a părților lor componente. Putem oferi câteva exemple edificatoare în această privință:

¹ Imaginea de față a fost preluată de la adresa <http://seer.cancer.gov/statfacts/html/pancreas.html>, site consultat la data de 16.01.2016. Aceasta este doar una dintre numeroasele posibilități în care se pot utiliza reprezentări grafice, fiind o variantă simplificată folosită la lucrările practice cu studenții începători.

<u>Engleză: <i>Lymph/adenopathy</i></u>			<u>Română: <i>Limf/adenopatie</i></u>		
1	2	3	1	2	3

1 = referitor la limfă, limfatic

2 = referitor la ganglioni

3 = termen generic prin care se face referire la afecțiuni ale unui organ

<u>Engleză: <i>Cortico/thalamic</i></u>		<u>Română: <i>Cortico/talamic</i></u>	
1	2	1	2

1 = referitor la scoarța (cerebrală)

2 = referitor la talamus

<u>Engleză: <i>electro/encephalogram</i></u>			<u>Română: <i>electro/encefalogramă</i></u>		
1	2	3	1	2	3

1 = referitor la impulsuri electrice, activitatea electrică a unui organ

2 = referitor la encefal (creier)

3 = referitor la rezultatul analizei efectuate asupra unui organ

Avantajul de a comunica într-o limbă străină reprezintă un aspect de care orice profesionist din domeniul medical trebuie să fie conștient. În practica lor, medicii întâlnesc diverse situații în care sunt puși și pacienți din mai multe țări. Comunicarea cu ei se poate face cu succes într-o limbă de circulație internațională. Relaționarea medic-pacient, comportarea medicului la patul pacientului (cunoscut în limba engleză ca „bedside manner”) nu trebuie nici ele ignorate. În cadrul examenului fizic, al unei consultații de rutină, în timpul vizitei pacientului la salon sau în cadrul discuțiilor pre-operatorii și post-operatorii cu bolnavii este esențial ca doctorul să stăpânească temeinic o limbă străină pentru a putea interacționa cât mai bine cu cei pe care îi tratează, în special atunci când el lucrează într-o țară străină.

Una dintre cele mai bune modalități prin care poate fi învățat în mod eficient vocabularul medical în limba engleză și în limba română este cea în care lexicul respectiv și conținutul ce urmează a fi predat de către profesor sunt puse în context, și nu sunt predate neapărat în mod izolat (MILOSAVLJEVIĆ, 2012, 57). În unele cazuri, pot fi predate și izolat unele concepte, iar părțile componente ale termenilor medicali pot fi învățate de către studenți pentru a putea fi folosite mai departe, în înțelegerea acestor texte specifice. Totuși, metoda nu trebuie să primeze în fața altor metode interactive sau față de cea în care termenii medicali sunt puși într-un context mai larg care facilitează achiziția lor. În acest caz, exprimarea generică se face cu ajutorul lor, urmând ca numeroasele cazuri particulare să fie mai ușor abordate.

De exemplu, limba engleză este necesară tuturor viitorilor specialiști din domeniul medical (dar și asistentelor, dacă ne gândim că ele reprezintă o categorie de personal medical care trebuie să fie alături de pacienți mai mult timp decât o fac medicii) pentru ca ei să poată înțelege foarte bine textele specializate publicate în revistele de profil. Ei sunt puși adesea în situația de a forma echipe transdisciplinare alături de alți medici specialiști din diferite țări sau sunt nevoiți să traducă texte medicale în și din limba engleză și limba română. Participarea la congresele internaționale este, de asemenea, importantă pentru medicii specialiști, iar în asemenea situații se impune o ținută științifică de înalt nivel în privința comunicărilor prezentate de ei (MILOSAVLJEVIĆ, 2015, 77). De altfel, se constată, în ultimii ani, faptul că limba engleză pentru scopuri specifice a devenit o parte componentă constantă a planurilor de învățământ și a programelor analitice ale universităților de medicină și farmacie din țara noastră.

3. Situațiile informale, un pas înainte spre o mai bună înțelegere a limbilor străine

Profesorul își poate planifica activitatea didactică astfel încât el să ofere studenților posibilitatea de a comunica eficient în diverse situații, ele fiind atât formale, cât și informale. Este important ca un student care învață o limbă străină la nivel universitar să cunoască inclusiv aspectele lexicale și gramaticale specifice unor situații de comunicare și contexte care nu respectă neapărat normele gramaticale sau standardele impuse la nivel normativ. Totuși, suntem de părere că introducerea unui student, în mod prea abrupt, într-un context de comunicare ce abundă în expresii sau locuțiuni informale poate fi contra-productivă pentru el și pentru întregul proces didactic. Această expunere a cursantului la un vocabular nou pentru el se poate face treptat, astfel încât el să nu „ardă” cele mai importante etape care ajută la o înțelegere cât mai bună a materiei.

Pentru studenții străini care studiază limba română este important să fie folosite mijloacele multimedia, așa cum sunt înregistrările audio-video ce reflectă diverse contexte sociale și situații de comunicare din experiența lor zilnică. Din acest motiv, în scop pedagogic, este preferabilă predarea regulilor gramaticale în format simplificat și sintetizarea acestora cu scopul de a le oferi instrumente eficiente de lucru în activitatea de învățare și folosire a limbii străine respective, instrumente gramaticale care să ușureze cât de mult posibil comunicarea.

Exemplu: în cazul studenților străini, se poate evidenția folosirea prepoziției „datorită” care impune cazul dativ (FORĂSCU, 2001) în contexte pozitive, urmând ca locuțiunea prepozițională „din cauza” să fie folosită în contexte negative. Sublinierea uzului lor greșit în limba vorbită, în mass-media, și nu numai, îi poate atrage pe studenți spre o asemenea informație.

- *Datorită lui am reușit la examen.*
- *Din cauza ta nu am promovat examenul.*

În predarea unor reguli gramaticale și a unor cuvinte noi trebuie să avem în vedere, în special, un principiu esențial, acela al relevanței. Oricât de plăcute și interesante ar fi unele expresii, cuvinte sau reguli gramaticale din limba română, ele trebuie să fie relevante pentru situațiile de comunicare în care vor fi puși viitorii medici. Înțelegerea unei limbi străine depinde în mare măsură de asimilarea și internalizarea vocabularului ei și a regulilor gramaticale de bază. Ulterior, pe această „fundatie” se poate construi mai departe și pot fi învățate din ce în ce mai multe lucruri, inclusiv la nivel științific. Un student străin aflat în țara noastră poate trăi zi de zi într-un mediu în care se vorbește preponderent limba pe care el o studiază ca limbă străină, contexte în care este utilizat un vocabular specializat (la facultate, în institute de cercetare, în farmacii etc.), poate asimila noi cuvinte în cursul învățării, la orele de profil (prin aflarea unor termeni noi, care necesită o cercetare ulterioară în manuale sau dicționare de specialitate), dar și prin participarea la lucrările practice de învățare a limbilor străine, în cadrul facultății la care el studiază.

4. Considerații asupra conceperii materialelor didactice din perspectivă multiculturală

Conceperea materialelor didactice destinate lucrului în clasă, la lucrările practice de limbi străine trebuie să antreneze fiecare student, pe cât de mult posibil. Profesorul va ține cont de caracteristicile grupurilor de studenți și îi va grupa astfel încât în fiecare echipă să existe un student care se situează la nivel avansat în cunoașterea limbii străine în care se lucrează. Este important acest aspect deoarece grupele de studenți sunt inerent eterogene și includ cursanți cu un nivel diferit al cunoașterii limbii străine studiate, de la caz la caz. Un bun exemplu de grupare este dat de cea în care se găsesc mulți studenți arabi.

În cadrul grupului lor există întotdeauna tineri cu dublă cetățenie, incluzând aici cetățenia română, care îi pot ajuta și pe ceilalți și le pot explica acestora ceea ce ei trebuie să știe, comunicarea între ei având loc, de multe ori, în limba arabă. Astfel, studenții începători nu vor rămâne în urmă față de ceilalți din grupul lor pentru că se va produce o oarecare ajustare din partea

celorlalți, cei care îi vor sprijini în depășirea dificultăților întâmpinate. Rolul unui astfel de lider de grup este important în lucrul cu studenții străini deoarece el îi ajută pe ceilalți conaționali să recupereze decalajul față de restul grupei. Dat fiind faptul că studenții au trăsături individuale diferite, cadrul didactic care interacționează cu ei la lucrările practice trebuie să țină seama de ele și să își adapteze metodele de predare și abordare a grupei ca întreg.

Studenții au trăsături diferite (HARMER, 2001, 47), calități care îi deosebesc de ceilalți, dar și stiluri proprii în care ei studiază și participă efectiv la activitatea didactică în care sunt implicați. Unora dintre ei le place mai mult să pună întrebări, scriu mai puțin decât ceilalți și vor să exploreze cât mai multe posibilități. Ei învață noi reguli gramaticale prin discriminarea pe care o fac între diverse exemple care le ilustrează sau asimilează noi cuvinte prin metoda deductivă, luând exemple inclusiv din realitatea cotidiană și expunându-le cadrului didactic și celorlalți colegi. Alții preferă să memoreze, să citească mult și să asculte, fără a avea o activitate pronunțată, care să îi facă neapărat remarcați în fața colegilor. Există și studenți care sunt orientați spre partea auditivă sau spre modul în care pot interacționa cu cât mai mulți colegi. În cazul acestora, pentru profesor devine o provocare ținerea lor sub control la un moment dat deoarece transmiterea informației către cei cu un nivel lingvistic mai scăzut se poate lovi de hiperactivitatea acestui tip de tineri.

Mulți studenți care studiază limba română ca limbă străină (LEMNARU, 2013, 451-455) se arată interesați inclusiv de contextul multicultural în care ei studiază în țara noastră și vor să acumuleze cât mai multe informații referitoare la tradiția și cultura României. Astfel, integrarea conținutului medical în unituri ce includ contexte sociale cotidiene este o foarte bună metodă de a le capta atenția. Acestor studenți le place îndeosebi să împărtășească propriile opinii cu ceilalți, să dea detalii și informații descriptive referitoare la cultura proprie pentru a o compara cu cea din alte țări. În acest mod, atât profesorul, cât și ceilalți colegi au ocazia de a afla detalii inedite în privința unor superstiții legate de anumite boli, perspective ale înțelepciunii populare și ale folclorului unor țări asupra bolilor, țări de pe continente diferite, așa cum sunt Africa, America de Sud sau chiar Asia. Totuși, materialele didactice concepute de profesor trebuie să fie clare și să aibă cerințe clar exprimate deoarece această din urmă categorie de studenți se caracterizează printr-un pronunțat simț critic. Ne referim aici în special la studenții arabi cu dublă naționalitate (mulți dintre ei având un părinte român), la cei din Republica Moldova sau la studenții din Statele Unite ale Americii, care provin din familii de români.

5. Concluzie

În procesul predării limbilor străine în scopuri specifice trebuie să ținem cont atât de domeniul profesional vizat, cât și de metodele specifice care pot fi implicate din punct de vedere didactic pentru a înlesni acumularea cunoștințelor prin metode sintetice, fără a încuraja neapărat memorarea termenilor de o complexitate ridicată. În concluzie, trebuie să avem în vedere trăsăturile specifice ale limbii engleze și ale limbii române din perspectiva celor trei componente esențiale implicate în învățarea unei limbi străine (scris, citit, vorbit). De integrarea lor armonioasă într-un tot depinde succesul activității cadrelor didactice și al efortului de învățare depus de studenții români și străini.

Bibliografie

- FORĂSCU, Narcisa, Popescu, Mihaela, *Dificultăți gramaticale ale limbii române*, București, Editura Universității din București, 2001.
- HARMER, Jeremy, *The Practice of English Language Teaching* (3rd edition), Pearson Education ESL, 2001.
- HUTCHINSON, Tom, WATERS, Alan, *English for Specific Purposes*, Cambridge University Press, 2010.

LEMNARU, Ana, Cristina, *New Methods in Teaching Romanian Language for Foreign Students*, 5th International Conference EDU-World 2012-Education Facing Contemporary World Issues, *Procedia Social and Behavioral Sciences*, vol. 76, 2013, pp. 451-455.

MILOSAVLJEVIĆ, Nataša, *Developing linguistic skills and abilities in EMP students*, în *Acta Medica Medianae*, vol. 51(1), 2012, p. 57.

MILOSAVLJEVIĆ, Nataša, ANTIĆ, Zorica, *Medical English Genres – Indispensable tool for effective academic and professional communication*, în *Acta Facultatis Medicae Naissensis*, vol. 32, Issue 1, 2015, pp. 77-81.

NISTEA, Marinela, Doina, *Normă și abatere în româna actuală*, Editura Didactică și Pedagogică, București, 2012.

<http://seer.cancer.gov/statfacts/html/pancreas.html>, consultat la 16.01.2016 (Fig. 1).